

	<p align="center">ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА</p> <p align="center">Факультет міжнародних відносин, політології та соціології Кафедра політології</p>
	<p align="center">Силабус курсу</p> <p align="center">ЄС В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ХХІ СТ.</p>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Спеціальність	052 – Політологія
Обсяг	5 кредити / 150 год.
Семестр, рік навчання	3-й, 2-й
Мова викладання	українська
Дні, час, місце	Згідно розкладу
Викладач (-і)	Кадук Наталя Іванівна – доцент кафедри політології, кандидат політичних наук, доцент
E-mail	kaduk.natalia@onu.edu.ua
Робоче місце	Французький б-р, 24/26, кафедра політології, ауд. 35, 37
Консультації	Згідно графіку консультацій
КОМУНІКАЦІЯ	E-mail, консультації (очні та он-лайн), гугл клас за посиланням: https://classroom.google.com/c/NjAwMTc1NDI3MjQ4?cjc=sxo6zlh
АНОТАЦІЯ КУРСУ	
Предмет вивчення дисципліни	
<p>Предметом вивчення дисципліни «ЄС в системі міжнародних відносин ХХІ ст.» є Європейський Союз як актор міжнародних відносин у ХХІ ст., а також особливості формування та функціонування спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС.</p>	
Пререквізити і постреквізити курсу	
<p><i>Пререквізити.</i> Навчальна дисципліна «ЄС в системі міжнародних відносин ХХІ ст.» базується на знаннях з таких дисциплін, як «Політична глобалістика» «Світ-системні трансформації у ХХІ ст. та ін.</p> <p><i>Постреквізити.</i> Навчальна дисципліна «ЄС в системі міжнародних відносин ХХІ ст.» є основою для вивчення дисципліни «Теорії та стратегії європейської інтеграції» та «ЄС та його політичні інститути».</p>	
Мета курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «ЄС в системі міжнародних відносин ХХІ ст.» є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про роль і місце ЄС в системі міжнародних відносин ХХІ ст., а також розвиток умінь та практичних навичок аналізу інтеграційних процесів в Європі в контексті формування багатополярного світу.</p>	
Завдання дисципліни	
<ul style="list-style-type: none"> – Вироблення цілісного теоретичного бачення Європейського Союзу як актора міжнародних відносин у ХХІ ст.; – формування у здобувачів вищої освіти системних знань про особливості формування та функціонування спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС; – ознайомлення з особливостями відносин ЄС з різними державами та міжнародними організаціями на сучасному етапі розвитку; – формування вмінь і навичок аналізу ролі та місця Європейського Союзу в умовах формування багатополірного світу. 	

Очікувані результати	
<p>ЗНАТИ: логіку розвитку інтеграційних процесів в Європі; мати цілісне теоретичне бачення Європейського Союзу як актора міжнародних відносин у XXI ст.; особливості формування та функціонування спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС, її інституційно-правове забезпечення; особливості відносин ЄС з різними державами та міжнародними організаціями на сучасному етапі розвитку.</p> <p>ВМІТИ: самостійно аналізувати роль та місце Європейського Союзу в умовах формування багатополярного світу; використовувати здобуті знання для вирішення професійних завдань на практиці.</p>	
ОПИС КУРСУ	
Форми і методи навчання	
<p>Курс буде викладений у <i>формі</i> лекцій (26 год.) та практичних (24 год.), організації самостійної роботи студентів (100 год.).</p> <p><i>Методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>словесні:</i> лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії), розповідь, пояснення, бесіда, аналіз ситуацій, опитування; - <i>наочні:</i> використання мультимедійних презентацій, мап, схем; презентація студентами результатів власних досліджень; - <i>практичні:</i> практичні заняття, ділові та рольові ігри; різноманітні індивідуальні та групові завдання, робота в малих групах, індивідуальна дослідницька робота під час виконання творчого завдання, виконання тестових завдань, підготовка рефератів та доповідей, самостійна робота з першоджерелами, міжнародними документами та науковою літературою. 	
Зміст навчальної дисципліни	
Змістовий модуль 1. Європейський Союз як учасник міжнародних відносин	
<p>Тема 1. Загальна характеристика сучасної системи міжнародних відносин.</p>	<p>Основні риси сучасної системи міжнародних відносин (кінець XX – початок XXI ст.): глобалізація, інтернаціоналізація, зростання ролі міжнародних організацій і недержавних акторів, зниження ролі військової сили, збільшення рівня керованості міжнародними процесами тощо. Формування багатополярного світу. Політико-правовий режим сучасних міжнародних відносин. Принципи як фундаментальні норми міжнародного права. Статут Організації Об'єднаних Націй. Глобальні загрози людству та пошуки шляхів протистояння їм. Основні загрози людству: екологічні, демографічні проблеми; загроза голоду, хвороб, деградації оточуючого середовища і соціуму. Теорії протистояння загрозам, поняття і сутність превентивної дипломатії. Проблеми забезпечення міжнародної безпеки і можливості їх вирішення, перспективи розвитку співробітництва у світовому співтоваристві. Глобалізація як провідна тенденція розвитку світового співтовариства. Трансформація функцій держави під впливом глобалізації. Основні протиріччя процесу глобалізації як виклик сучасній державі. Вплив процесів глобалізації на ЄС.</p>
<p>Тема 2. Європейський Союз як світовий гравець на міжнародній арені.</p>	<p>Політичний складово становлення ЄС як світового гравця на міжнародній арені в умовах формування багатополярного світу. Місце Європейського Союзу в міжнародних економічних відносинах. Соціокультурний аспект євроінтеграційних процесів. Роль Європейського Союзу у забезпеченні міжнародної та європейської безпеки. Інтереси ЄС як світового гравця в інших регіонах світу. Особливості взаємовідносин між ЄС та іншими країнами світу в умовах сьогодення. Сучасна стратегія розширення ЄС.</p>
<p>Тема 3. Спільна зовнішня політика та політика безпеки ЄС.</p>	<p>Витоки та еволюція спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС. Інституційно-правове забезпечення спільної зовнішньої політики та політики безпеки в ЄС. Процес прийняття рішень у зовнішній політиці</p>

	ЄС. Інструменти Євросоюзу для впливу у світі. Позиції країн-членів ЄС щодо спільні зовнішньої політики. Еволюція пріоритетів у сфері безпеки в Євросоюзі: Європейська стратегія «Безпечна Європа у кращому світі» 2003 р. та Глобальна стратегія ЄС «Спільне бачення, єдиний підхід: сильна Європа» 2016 р. Геополітичний контекст європейської безпеки.
Тема 4. Поточна стратегія розширення ЄС	Загальна характеристика поточної стратегії розширення ЄС. Процедура вступу до ЄС. Копенгагенські критерії як вимогу для вступу до ЄС. Характеристика країн-кандидатів на вступ до ЄС. Проблеми та перспективи розширення ЄС.
Тема 5. Європейська політика сусідства: «південний» та «східний» виміри.	Передумови, сутність та особливості Європейської політики сусідства. Роль країн Європейської політики сусідства у забезпеченні безпеки та стабільності на нових кордонах ЄС. «Союз для Середземномор'я» як складова ЄПС. Політичні та економічні інтереси ЄС в Середземноморському регіоні. «Східне партнерство» як напрям розвитку Європейської політики сусідства. Особливості взаємовідносин між ЄС та країнами «Східного партнерства». Елементи «Східного партнерства»: Угоди про асоціацію, договори вільної торгівлі, безвізовий режим, структура багатосторонньої співпраці та збільшення фінансової допомоги. Основні результати та перспективні напрями розвитку Європейської політики сусідства та Східного партнерства.
Тема 6. Відносини ЄС з міжнародними організаціями	Особливості відносин ЄС з міжнародними організаціями. Відносини Європейського Союзу з ООН. ЄС в якості спостерігача при ООН. Взаємодія ЄС та ООН у вирішенні міжнародних проблем. Відносини ЄС і Світовою організацією торгівлі. Відносини ЄС і МВФ. Взаємодія ЄС з європейськими регіональними організаціями: НАТО, ОБСЄ, Радою Європи. Співробітництво ЄС та НАТО у сфері забезпечення міжнародної та європейської безпеки.
Змістовний модуль 2. Відносини ЄС з іншими країнами	
Тема 7. Взаємовідносини ЄС з Великою Британією та іншими країнами Європи	Організаційно-правові засади відносини ЄС з Великою Британією після її виходу з цієї організації. Інтереси Великої Британії та ЄС в умовах формування багатопольярного світу та загострення загроз міжнародній та європейській безпеці. Економічний вимір співпраці ЄС та Великої Британії. Відносини ЄС з країнами Європейської асоціації вільної торгівлі.
Тема 8. Взаємовідносини ЄС-США	Еволюція взаємин ЄС та США в системі міжнародних відносин. Співробітництво ЄС та США в політичній та безпековій сферах. Співвідношення військово-політичної інтеграції в ЄС та євроатлантичних структур безпеки. Спільне та відмінне у позиціях ЄС та США щодо питань міжнародної політики. Торговельно-економічне співробітництво ЄС та США. Процес прийняття рішень в системі трансатлантичних відносин. Переговорний процес та перспективи підписання Угоди про трансатлантичне партнерство з торгівлі та інвестицій між ЄС та США.
Тема 9. Взаємовідносини ЄС-Китай	Формування багатопольярного світу та його вплив на інтереси ЄС та Китаю. Організаційно – правові засади становлення взаємовідносин між Європейським Союзом та Китайською Народною Республікою. Взаємодія ЄС та Китаю в політичному та безпековому вимірі. Торговельно-економічні відносини між ЄС та Китаєм: проблеми та перспективи.
Тема 10. Відносини ЄС з країнами	Інтереси Європейського Союзу у регіоні Південно-Східної Азії. Взаємовідносини ЄС-Японія. Взаємовідносини ЄС-Індія.

Південно-Східної Азії.	Взаємовідносини Європейського Союзу з країнами Південно-Східної Азії.
Тема 11. Відносини ЄС з країнами Африки, Тихоокеанського та Карибського регіону (АТК)	Відносини ЄС-Африканський Союз. ЄС і держави Азійсько-Тихоокеанського регіону. Цілі та завдання політики ЄС у відношенні держав АТР. Проблеми економічного суперництва. Політичний діалог.
Тема 12. Відносини ЄС з країни Латинської Америки	Організаційно – правові засади становлення взаємовідносин між Європейським Союзом та країнами Латинської Америки. Відносини ЄС з Бразилією, Аргентиною, Чилі. Відносини ЄС - МЕРКОСУР.

Перелік рекомендованої літератури

1. Веселовський А. І. Відносини США – Європейський Союз: тенденції та варіанти у середньостроковій перспективі. К., 2020. 33 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-03/veselovsky-20_03.pdf
2. Гавінська І.-М. С. Співробітництво Великої Британії та Європейського Союзу після Брекзиту: умови та перспективи *Наукові записки студентів та аспірантів. Серія «Міжнародні відносини»*. 2020. Вип.5. С. 127-133. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/8271/>
3. Гірман А.П., Волкова В. А., Ковальчук А.О. Зовнішня політика та міжнародні зв'язки Європейського Союзу *ПОЛІТИКУС*. 2020. Випуск 6. С. 13-16. URL: http://politicus.od.ua/6_2020/4.pdf
4. Глобальні проблеми міжнародних відносин та світової політики: безпековий вимір : підруч. ; за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. І. В. Алексеєнко / І. В. Алексеєнко, А. І. Курас, А. Х. Маргулов. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 164 с.
5. Грубінко А.В. Велика Британія в системі європейської зовнішньої і безпекової політики (1990-2016 рр.): монографія. Тернопіль: Вектор, 2017. 640 с.
6. Грубінко А.В. Європейський Союз після Brexit: продовження історії Моногр./ А.В. Грубінко, А.Ю. Мартинов. Терн.: Осадца Ю.В., 2021. 258 с.
7. Європейський Союз : вчора, сьогодні, завтра : навч. посібник / укл. Ю. Макар, В. Бурдяк, В. Макар, В. Семенко. – Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 400 с.
8. Європейський Союз в міжнародних відносинах : навч.посібник / В.В. Копійка, С.О. Маковський, М.А. Миронова; за ред. В.В. Копійки. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. – 560 с.
9. Європейський Союз у XXI столітті: функціонування та розвиток: монографія / ред.: В.С. Загорський, О. Я. Красівський; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2016. – 631 с.
10. Європейський Союз: загальна інформація, організаційна структура, правова система : словник-довідник / уклад. Кононенко Ю. С., Лубко І. М. – Черкаси, 2019. – 290 с.
11. Міжнародні відносини та світова політика : навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 201 с.
12. Перспективи розвитку політики ЄС: глобальні та регіональні виміри: монографія / колектив авторів; за заг. ред. О.І. Брусиловської, І.М. Ковалю. – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2019. – 200 с.
13. Фоменко С. В. Огляд ролі та інтересів Європейського Союзу як глобального гравця *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 19. С. 119-124.
14. A Global Strategy for the European Union's Foreign And Security Policy 2016: URL: http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf
15. European Security Strategy 2003 URL: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15895-2003-INIT/en/pdf>

ОЦІНЮВАННЯ		
Методи поточного, періодичного та підсумкового контролю		
Форма підсумкового контролю – ЗАЛК		
Методи	Критерії оцінювання	Бали
Робота під час практичних занять, над аналітичними завданнями, індивідуальними або груповими завданнями тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури; здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку.	7
Робота індивідуальними навчально-дослідними завдання	виставляється здобувачу вищої освіти коли зміст відповідає темі і розкриває її повною мірою, структура роботи та її оформлення відповідають встановленим вимогам; під час презентації, чітко та стисло викладено основні результати дослідження, використано ілюстративний матеріал, надано повні та обґрунтовані відповіді на питання.	16
Тестування до окремих тем	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу	0,5
Самостійна робота студентів.		
Опрацювання додаткової літератури. Складання конспекту. Підготовка за переліком питань до практичного заняття. Підготовка за переліком питань для самостійної роботи. Підготовка індивідуальних завдань (реферат, есе, презентація).		
Розподіл балів, які отримують студенти		
Поточний та періодичний контроль		Сума балів
Практичні заняття: 12*7 б.	Індивідуальне самостійне завдання	
84	16	
ПОЛІТИКА КУРСУ		
Політика щодо дедлайнів та перескладання		
Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.		
Політика щодо академічної доброчесності		
Регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents).		
Політика щодо відвідування		
Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.		